

Biblioteka: STADLEROVI TRAGOVI - 1

Nakladnik:

Družba sestara Služavki Malog Isusa
Provincija Presvetog Srca Isusova i Marijina
Nova Ves 55, Zagreb

Uredilo:

Vijeće za apostolat zvanja i PMI

Jezično oblikovanje:

Marica Motik, prof.

Grafičko oblikovanje:

Martin Krizmanić

Blanka Mažar

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 765705

ISBN 978-953-99529-3-6

Naklada 1000 primjeraka

Tisak

D.R.I.M. d.o.o. Zagreb

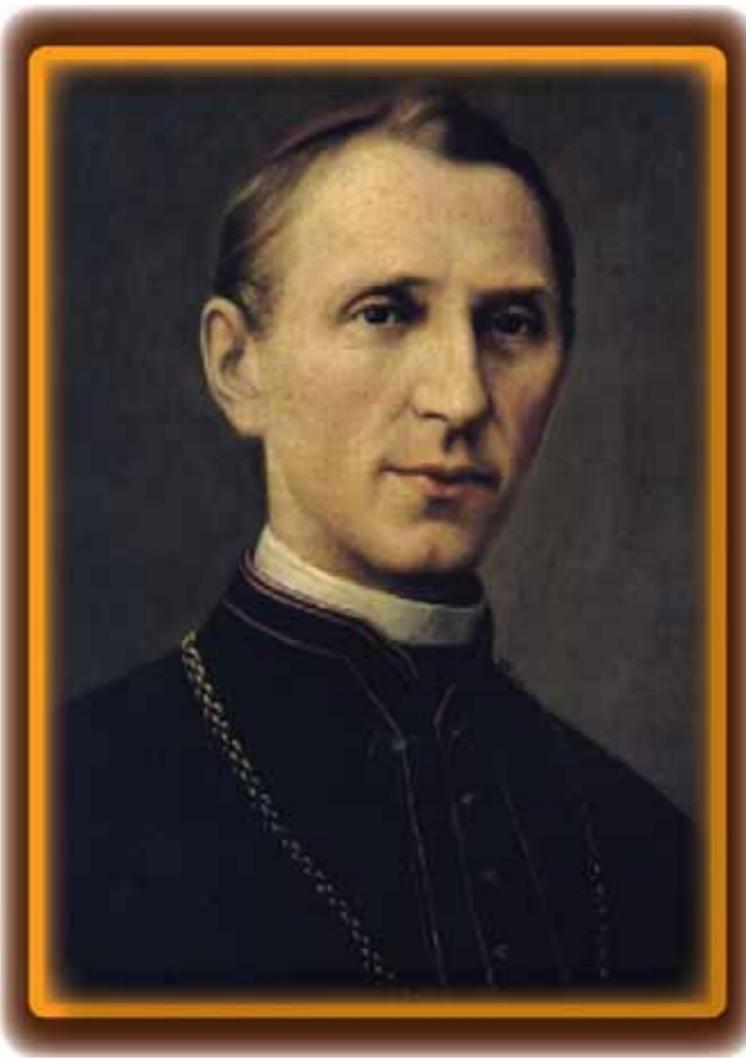
Knjiga je tiskana sredstvima dobročinitelja uz dopuštenje
Nadbiskupskog duhovnog stola u Zagrebu, br. 292/2011.

ABECEDA SVETOSTI

*Putem života
Sluge Božjega
Josipa Stadlera*

Što je rekao Stadler
ili
što drugi rekoše o njemu?

Zagreb, 2011.

U temeljiteljevo geslo:

Smaj
prema Bogu srce djetinje,
prema bližnjem srce materinje,
prema sebi srce sudacko.

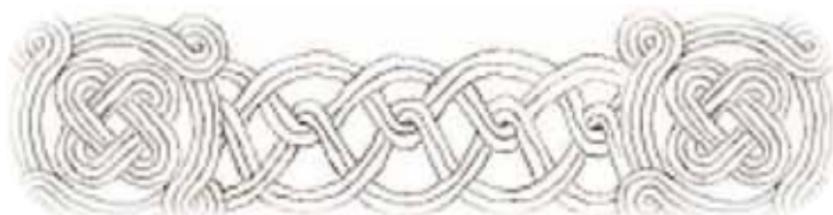
Josip Kraljević

Ambicioznost

- Stadler je bio živi uzor svojim drugovima, izvrstan pitomac, vrlo radin, ozbiljno se vježbao u duhovnom životu, te se držao kućnoga reda i onda kada su mu to kolege prigovarali.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 30.

Autentičnost

- Nadbiskup Stadler nije samo bio revni pastir i gorljivi rodoljub, već i duboko religiozan čovjek koji je vjerno svjedočio svoju ljubav prema Bogu i ljudima u svakodnevnoj molitvi, pobožnosti, euharistijskom slavlju, darivanju milostinje i u različitim djelima ljubavi prema bližnjemu.

Kopričević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera, prvog nadbiskupa vrhbosanskog 1843.-1918.*, str. 101.

B

Blagost

- Blaga njegova zjenica dvoranom bacala divne strijele. Na čelu nikada nitko ne opazi žalost, nego uvijek blagi osmijeh na njegovu licu.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str.32.

Bogoljubnost

- I sve su oči u njega uprte kao u jedan svijetao i besmrtni uzor velike ljubavi k Bogu.

Spomenica vrhbosanska, str. 113.

Brižnost

- Bolje je pomoći i desetorici nevrijednih, negoli odbiti i jednog pravog siromaha.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 47.

- Nadbiskupu je bilo žao tih brojnih prosjaka, pa je on skoro svaki dan preostalo jelo od ručka, iz svoje stare rezidencije, razdijelio izvjesnim siromasima, u čemu su ga izdašno pomagali kanonici...

Kopričević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera prvog nadbiskupa vrhbosanskog 1843.-1918.*, str. 37.

Crkvenost

- Pred njim se, prema svemu što se odnosilo na vjeru i Crkvu, moralo postupati sa strahopoštovanjem.

Jurišić, Pavo (ur.): *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 39.

- Stadler je ljubio Crkvu i s njom osjećao. Sav je bio crkven i rimski.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

- Uzrastao i odgojen podno vatikanskoga brežuljka Stadler je već u mladim godinama stekao pravi crkveni osjećaj. Taj se osjećaj kasnije u biskupskoj službi manifestirao u obliku poslušnosti, vjernosti i odanosti prema Sv. Ocu Papi.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 77.

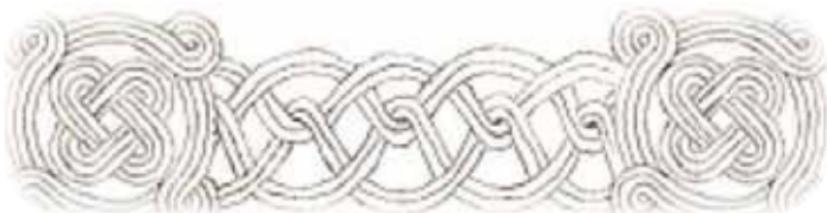

Čovjekoljublje

- Kršćanska ljubav ne isključuje nikoga, niti ikada može prestati; jer bio naš bližnji ma kakav, on je uvijek stvorenje Božje, on je uvijek prava slika i prilika Božja; a budući da je on to uvijek, uvijek nas veže dužnost, da ga ljubimo.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 33.

Čudotvorstvo

- „Ti si, brate, drugi Taumaturg! Ti si čudotvorac Božji! U kratko vrijeme i gotovo iz ničega učinio si djela, za koja drugi trebaju čitava stoljeća.“

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 52.

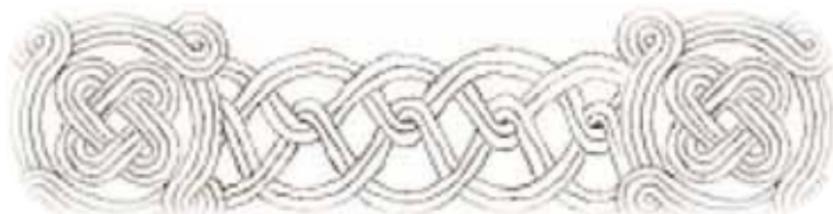

Darežljivost

- Gdje bi tako brzo nestajao njegov novac, o tome bi mogla pričati siročad „Betlehema“ i „Egipta“, to znaju i siromasi kojima bi tajnik svakoga prvoga u mjesecu morao razdijeliti milostinju.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 30.

Dobrota

- Dobrota je dragovoljna ljubav.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 28.

- Bez Isusa nema nigdje na svijetu prave ni dobrote.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 41.

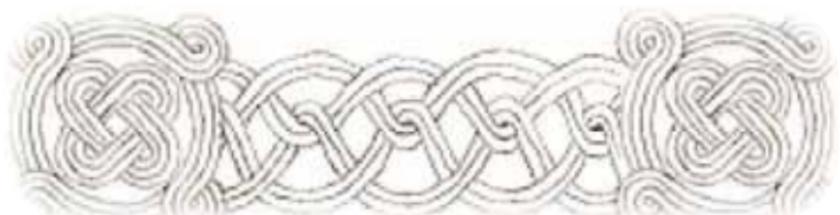

Empatija

Njegova je ljubav prema siromašnima, malenima, starima i nemoćnima te svakome drugom čovjeku najviše se očitovala utemeljenjem družbe Služavki Malog Isusa.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 7.

Energičnost

- Neustrašivost i energija bila mu je prva vlastitost.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

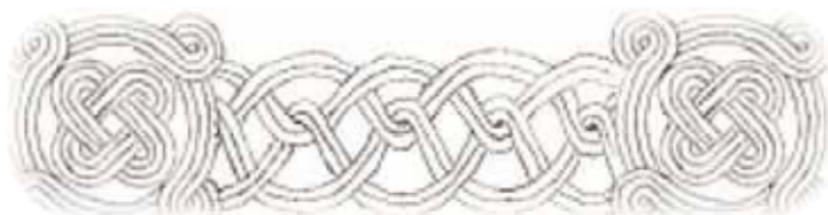
Familijarnost

- Stadler je jednom rekao za njih (svoje kanonike): „Ja ih volim kao svoju rođenu braću“.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 47.

- Svećenike je smatrao svojim sinovima, a sebe ocem velike svećeničke obitelji.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 67.

Finoća

- Nadbiskup se nije znao osvećivati, pa ni jednom riječju. Nikad nisam čuo da je nekom predbacio na uvredu kako bi ga podsjetio na to. Zapravo, video sam kako se on prema takvima ponašao još ljubaznije nego prije.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 35.

Gorljivost

- Iz dana u dan raslo je poštovanje naše spram njega poradi vatre i oduševljenja kojim nam je tumačio teška metafizička i dogmatska pitanja. Umna i uvjerljiva njegova riječ pridobivala je naša srca za uzvišene svećeničke ideale, kojima je ion, ne samo kao profesor već i kao svećenik, tako revno služio.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 32.

Gostoljubivost

- Danas su bili za njegovim stolom sarajevski župnici, sutra katehete, a gotov o redovito svećenici iz provincije ili pojedinačno, ili u skupinama.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 69.

Hrabrost

- Ion je dobivao ukore s vrlo visokih mjestu. Injemu se prijetilo tamnicom i udaralo ga globom. Govorilo se o njemu ružno i lažno. A on, čovjek svetogatrpljenja, stajao je pored svih napadaja kao jedna nepomična hrid usred uzburkanog mora.

Spomenica vrhbosanska, str. 48.

Hrvatstvo

- Stadler je bio hrvatski rodoljub kakvih je malo dalo njegovo doba.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 110.

- Jedan životopisac nazvao je Stadlera „najvećim i najzaslužnijim Hrvatom suvremene hrvatske povijesti“.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 119.

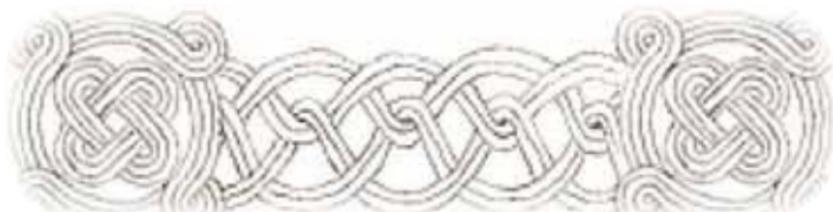

Inovativnost

- Stadler je bio čovjek modernih pogleda. On već promišlja i na organizacijski katolički život. Daje poticaje za osnivanje raznih bratovština, koje će s vremenom prerasti u prave organizacije „katoličke akcije“.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 75.

Istinoljubivost

- Tko ozbiljno traži istinu, imat će dostatnih motiva da vjeruje, a tko istine ne ljubi, naći će dosta prividnih razloga da ostane u svojem nevjerstvu.

Jurišić, Pavo (ur.): *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 23.

Jakost

- I dr. Stadler, makar je vidio pred očima svu mučnost, što ga čeka u Bosni, savi svoja ramena i primi teško breme, koje mu odrediše Bog i Crkva.

Spomenica vrhbosanska, str. 60.

Jasnoća

- Stadler je pod misom izrekao svoju nastupnu besjedu kojom je označio put i izložio program duhovne obnove vrhbosanske nadbiskupije.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 43.

Jedinstvo

- Svi narodi svega svijeta sačinjavaju jedan narod, narod njegova kraljevstva; kralj toga kraljevstva jest Isus, zakon mu je njegovo Evandelje, a barjak križ njegov.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 21.

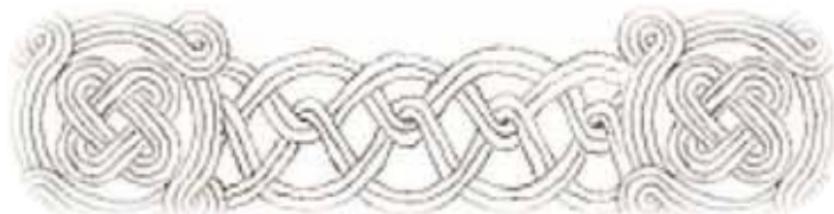

K

Karizmatičnost

- Življenu „mistiku siromaha“ Stadler je neodoljivom snagom Duha preočio u pothvat; tako se preko Stadlerova srca rodila nova karizma za crkvu u Sarajevu: karizma djelotvorne ljubavi prema siromašnima, jer se u njima krije Bog.

Puljić, Želimir (ur.), *Josip Stadler, prilozi za proučavanje duhovnog lika prvog vrhbosanskog nadbiskupa*, str. 110.

Kršćanstvo

- Duh kršćanski je duh molitve, duh samozatajni, duh poniznosti i prave kršćanske ljubavi, duh je susprezanja pohote i svih sjetila i osjeta.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 22.

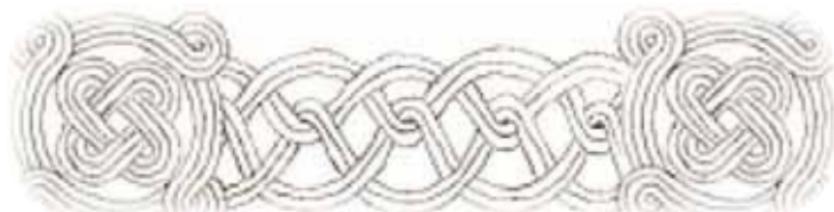

Logičnost

- I ono je umišljena savršenost, koja nas goni da činimo ono dobro, kojega nijesmo dužni učiniti, a da zanemarujemo i propuštamo ono dobro koje smo dužni činiti, a ne činimo ga.

Dedić, Mirjam; Radan, Annemarie (prir.): *Utemeljiteljeva pisma sestrama*, str. 42.

Lucidnost

- Ili bistrina uma, ili moć riječi njegove, čemu da se više diviš, ne znaš. Svjetlo ga posvuda prati – Križ.

Spomenica vrhbosanska, str. 81.

Ljubav

- Ljubav prema Bogu i bližnjemu plamtila je u Stadlerovu srcu kao dva plamena, koji su se sjedinjavali u žarki oganj djelotvorne kršćanske ljubavi.

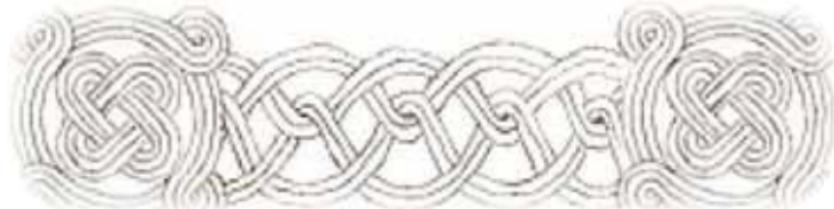
Puljić, Želimir (ur.), *Josip Stadler, prilozi za proučavanje duhovnog lika prvog vrhbosanskog nadbiskupa*, str. 109.

- Ljubav je dragulj koji nadilazi sve. Ljubav je samo nebo, jer kad nju imamo, onda cijelo Presveto Trojstvo silazi u srce naše.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 28.

- Časno je ljubiti svoga neprijatelja, jer je to stvar što pripada jedino velikim dušama punim ljubavi Božje, i što im daje veliku moć nad njima.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 54.

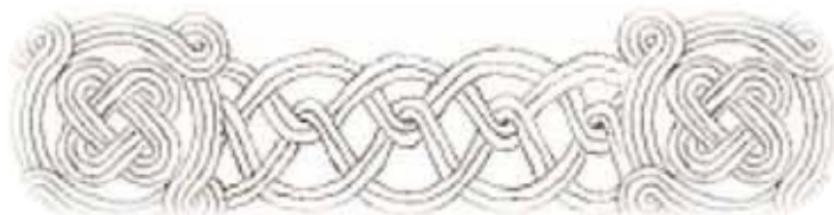

M

Malenost

- Malenost Boga, Njegovo opredjeljenje do bespomoćnog novorođenčeta u hladnoj štali, bacala je Stadlera na koljenja. Tu je on naučio koliko je Bog ljubio čovjeka. S ovim misterijem Stadler se svakodnevno susretao: u molitvi, meditaciji, na ulici, na vratima svoga doma, gdje su se trajno pružale vapijuće, prazne ruke. U Stadlerovim očima svaki je siromah bogolik.

Puljić, Želimir (ur.), *Josip Stadler, prilozi za proučavanje duhovnog lika prvog vrhbosanskog nadbiskupa*, str. 110.

Marljivost

- Dan i noć radio je nadbiskup Stadler. On je radio i Bogu se svome jednako molio.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 52.

Naočitost

- Valjda radi ugodne vanjštine i lijepog vladanja Josip je u gradu općenito nazivan ‘zlatnim dječakom’.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str.20.

- Upoznaje potrebe i suvišne stvari. Ne bavi se sitnicama, misli na velike osnove. Proniče budućnost, osvrće se na prošlost. Ne pušta s oka, što će promicati njegovu buduću nadbiskupiju.

Spomenica vrhbosanska, str. 65.

Neumornost

- Kada prima nadbiskup Stadler? – pitali bi često stranci.
- Od 8 ujutro do 8 navečer.
- Zaista?
- Da, on prima cijeli dan... Da, nekad još i kasnije.

Jurišić, Pavo (ur.): *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 28.

Nježnost

- A kada je Bog htio svijetu pokazati, kako ga neizmjerno ljubi, onda kano da je tražio po svijetu ono, po čem da ju otkrije, pa nije da tako kažem ništa tako nježno našao, što bi u tu svrhu shodnije bilo, nego maljušno dijete.

Dedić, Mirjam; Radan, Annemarie (prir.): *Utemeljiteljeva pisma sestrama*, str. 54.

- Evo me s malim janjetom u naručju pred tvojim jaslicama, gdje ležiš na slami povit u pelenice, gdje dršćeš od zime, i vidim, gdje nad tobom dišu dvije životinje, da svojom parom čine, da ne zebe svega svijeta Bog. Preko ruku nježne majke tvoje i naše prikazujem ti ovo janješce, kongregaciju služavaka tvoga presvetoga imena, moleći te ponizno, da ga milostivo primiš u svoje okrilje.

Dedić, Mirjam; Radan, Annemarie (prir.): *Utemeljiteljeva pisma sestrama*, str. 60.

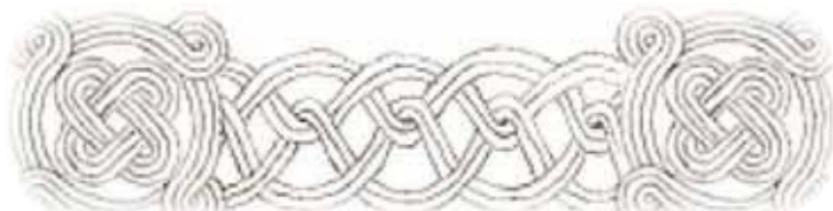

Odanost

- Nadbiskup Stadler, čovjek žive vjere, bio je od srca odan Svetom Ocu Papi kao Namjesniku Isusovu na zemlji. To je tako daleko išlo, da je Papi pisao listove klečeći, kako je to sam priznao.

Spomenica vrhbosanska, str. 41.

Otvorenost

- Nadbiskup je općenito bio potpuno otvoren, izvrsno je znao reći istinu na način koji ne vrijeđa

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 39.

Poniznost

- Kad smo došli u refektorij, klečao je Nadbiskup u sredini i čekao, dok ne počne molitva. Onda on poljubi pod, a poslije molitve izljubi noge svim redovnicima. I prigodom duhovnih vježbi Nadbiskup je u refektoriju ljubio noge svim svećenicima.

Spomenica vrhbosanska, str. 35.

Pouzdanje

- Stadler je bio čovjek jakog pouzdanja. Bog je bio njegova snaga i njegovo ufanje. Veliki taj čovjek nije znao, što će to reći klonuti duhom ili očajati. „Bog će pomoći“, bila mu je uvijek na ustima u takvim časovima.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

- „Prijatelju moj, ne govorimo li svaki dan kod svete mise i u brevijaru: Pomoć je naša u imenu Gospodina, koji stvori nebo i zemlju! Jesi li čuo, moj brate: koji stvori nebo i zemlju. Ono što mi planiramo samo su sitnice, a da to ne bi mogao napraviti Onaj koji je stvorio nebo i zemlju.”

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 31.-32.

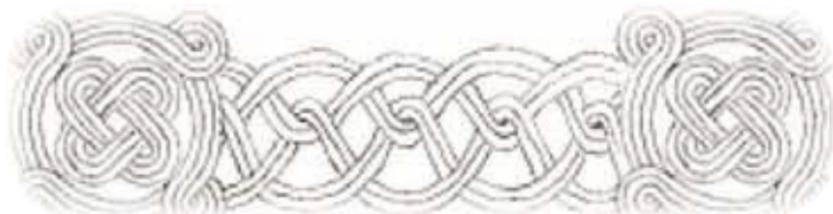

Radost

- Svuda oko sebe širio je on samo veselje, vedrinu, šalu, optimizam života.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

Rodoljub

- Stadler je ljubio narod. Može tkogod ovo ili ono zamjeriti njegovim metodama; može mu osporavati ton i takt; ali nitko Stadleru ne može reći da nije bio vatren rodoljub i velik Hrvat. Kad je sve zatajilo, Stadler nije zatajio.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

Samozataja

- Često sam gledao Nadbiskupa kako plače u svojim tjeskobama. Jednom je to bilo upravo pred svečani objed. Kod stola se nije mogao vidjeti ni trag od njegovih duševnih tjeskoba. Isti smiješak, isto ljubazno rukovanje, isti humor koji je uveseljavao sve sustolnike. Kasnije sam ga pitao: Kako možete tako brzo skriti svoju žalost i biti veseli?“ „Brate moj, nije li dovoljno što ja patim pa zar da i drugima pokvarim radost?“

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 32.

Skromnost

- Premda je nadbiskup Stadler bio čovjek visokog položaja, genij u svakom pogledu, nije se nigda isticao niti volio da ga itko veliča ili slavi.

Kopričević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera prvog nadbiskupa vrhbosanskog 1843.-1918.*, str. 90.

Sloboda

- Svetac je čovjek koji stalno osjeća Božju blizinu, a to znači da se nikada, bez obzira u kakvom stanju bio, ne susteže približiti se Kristu, baciti mu se pred noge i potpuno mu se predati te tako živjeti u njegovoј prisutnosti.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera.*, str. 62.

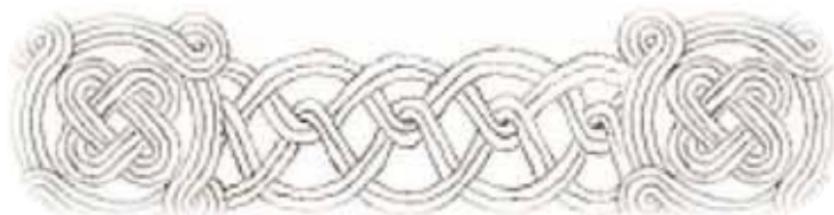
Šaljivost

- Volio je šalu, gajio je gostoljubivost i svojim duhovitim dosjetkama i vedrinom sve je uveseljavao.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 36.

- Bio je uvijek prijatelj i lijepe, zdrave šale... Inteligentni ljudi redovno vole, neki upravo njeguju ukusnu šalu. Takav je bio i Stadler.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 70.

T

Trpljenje

- Providnost je Stadlera odnjihala u školi patnje. Sam je iskusio što znači nemati i dobiti, dobiti od nekoga tko te uopće ne pozna. Znao je govoriti: „Nevolja uči ljude što nikada ne bi znali. Tko nikada nije trpio i ne zna ništa, ne pozna ljude, a ne pozna niti samoga sebe.“

Puljić, Želimir (ur.), *Josip Stadler, prilozi za proučavanje duhovnog lika prvog vrhbosanskog nadbiskupa*, str. 108.

- A on, čovjek svetog trpljenja, stajao je posred svih napadaja kao jedna nepomična hrid usred uzburkanog mora.

Jurišić, Pavo (ur.): *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 54.

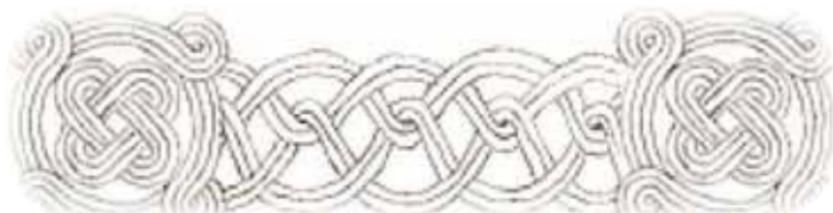

Upornost

- Stadler pokreće stvarnu lutriju za dječačko sjemenište. Leti od biskupa do biskupa, od kanonika do kanonika da što više predmeta daruju za zgoditke, a što više srećaka uzmu i druge da nagovore. Šalje na sve strane stotine listova, i moli za doprinos. Dan i noć ne miruje.

Spomenica vrhbosanska, str. 64.

Ustrajnost

- Valja da ustrajemo u molitvi i promatranju svetih istina te da sebe same najprije mijenjamo po uzoru svojem, Isusu, a onda da drugima propovijedamo riječ života i istine spasa. Bdjite i molite!

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 63.

Vjera

- Vjera je dragocjeno dobro, dragocjenije od svih dobara na zemlji.“

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 58.

Vedrina

- Vedra osmijeh nije silazio s lica toga velikog muža ni u najtežim borbama, ni u najvećem poslu, ni u agoniji zadnje bolesti.

Spomenica vrhbosanska, str. 115.

- Kao i svi njegovi zemljaci Brođani, Nadbiskup je bio neobično duhovit i po naravi veseo i zadovoljan čovjek, što je odlika svih Hrvata iz Slavonije.

Kopričević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera prvog nadbiskupa vrhbosanskog 1843.-1918.*, str. 86.

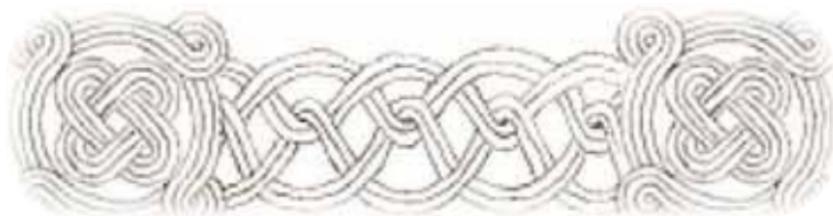

Zahvalnost

- „Pozdravite mi sve koji misle na mene te u moje ime zahvalite svakom tko čini nešto za Katoličku Crkvu u Bosni.“ Upravo je zahvalnost bila jedna od mnogih kreposti Nadbiskupa.

Jurišić, Pavo (ur.), *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 20.

Zauzetost

- Izobražena uma, oplemenjena srca i prekaljena karaktera, pun energije, ideala i planova vraća se Stadler u domovinu da zauzme svoje dano mjesto u službi Boga i naroda svoga.

Kopričević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera prvog nadbiskupa vrhbosanskog 1843.-1918.*, str. 31.

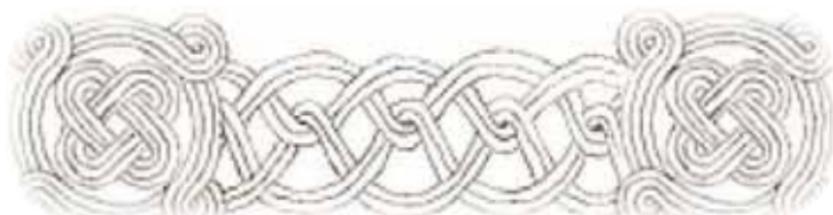
Životnost

- Živjeti znači: voljeti i birati ono što se Bogu sviđa.

Jurišić, Pavo (ur.): *Sveti budite - Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, str. 63.

- Nadbiskup propovijeda narodu svuda i svakom zgodom, neumorno i zanosno. Pripovijeda zanimljivo i korisno.

Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, str. 73.

Žrtva

- Krist je put, istina i život. Zato treba da za njim kao za svojim kraljem idemo jednako na Golgotu kao na Tabor; jednako na križ kao u blagovaonicu; jednako u smrt kao u život; jednako na ruglo kao i na počast.

Piljić, s. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, str. 22.

KRATKI ŽIVOTOPIS SLUGE BOŽJEGA JOSIPA STADLERA

Josip Stadler je rođen u Slavonskom Brodu 24. siječnja 1843. u skromnoj obrtničkoj obitelji Đure i Marije, rođ. Balošić. U jedanaestoj je godini ostao siroče te je za njega skrb preuzeila dobra brodska obitelj Oršić. Školovanje završava u rodnom gradu, zatim u nadbiskupskom sirotištu u Požegi i Zagrebu te u Rimu gdje na Papinskom sveučilištu završava filozofiju i teologiju.

Za svećenika je zaređen 1868. u Rimu, a potom se vraća u Zagreb gdje djeluje kao gimnazijski profesor u Sjemeništu, a kasnije i kao sveučilišni profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Papa Leon XIII. imenovao ga je 1881. prvim vrhbosanskim nadbiskupom obnovljenog biskupskog sjedišta u Sarajevu.

Apostolskim žarom u Bosni razvija vrlo živu djelatnost na vjerskom, prosvjetnom, kulturnom i nacionalnom polju. Diljem Nadbiskupije gradi i obnavlja crkve i samostane, odgojne ustanove i sirotišta. U Sarajevu je sagradio vrhbosansku prvostolnicu, bogoslovno sjemenište s crkvom sv. Ćirila i Metoda; kaptol i nadbiskupski dvor; sjemenište i gimnaziju u Travniku. O njemu se s pravom može reći da je preporoditelj i duhovni obnovitelj Bosne. Jedno od njegovih velebnih djela je i Družba sestara Služavki Maloga Isusa koju je utemeljio 24. listopada 1890. godine u Sarajevu sa svrhom da vodi skrb za siromašnu i napuštenu djecu, starije i nemoćne i za siromahe uopće. Istaknuo se dobrotvornim radom u okviru kojeg je u Sarajevu podigao sirotišta „Betlehem“ i „Egipat“ u kojima je zbrinuta brojna siročad. Za narod je bio „otac sirotinje“. Živio je sveto i isticao se brojnim krepostima. Bio je veliki molitelj i štovatelj presvetog Srca Isusova kojemu je posvetio i svoju Nadbiskupiju. Također je na poseban način štovao Blaženu Djericu Mariju, a omiljeni predmet njegovog razmatranja i nadahnuće za djelovanje bilo je otajstvo Isusovog Utjelovljenja.

Umro je u Sarajevu u 75. godini života, na svetkovinu Bezgrešnog Začeća, 8. prosinca 1918. Tijelo mu počiva u sarajevskoj katedrali u grobu na kojemu je 12. travnja 1997. molio i Papa Ivan Pavao II. Crkveni postupak za njegovo proglašenje svetim počeo je u Sarajevu 20. lipnja 2002. godine.

30. travnja 2008. završen je postupak beatifikacije sluge Božjega Josipa Stadlera na dijecezanskoj razini, a 30. svibnja, na blagdan Presvetog Srca Isusova iste godine svi spisi s ove razine (43. 679 stranica) predano je Kongregaciji za kauze svetaca u Rimu. Sada je u tijeku rimska faza postupka.

Korištena literatura

1. Dedić, s. M. Mirjam; Radan, s. M. Annemarie (prir.): *Utemeljiteljeva pisma sestrama. Na spomen 110. obljetnice Družbe u godini Velikog Jubileja i 2000. rođendana Gospodina našega Isusa Krista*, Družba sestara Služavki Malog Isusa i Nadbiskupijski Ordinarijat Vrhbosanski, Zagreb – Sarajevo, 2000.
2. Jurišić, Pavo (prir.): *Sveti budite. Crtice iz života nadbiskupa Josipa Stadlera*, Vrhovna uprava Družbe sestara Služavki Malog Isusa i Nadbiskupijski Ordinarijat Vrhbosanski, Zagreb – Sarajevo, 2005.
3. Koprivčević, Josip: *Život i rad dr. Josipa Stadlera, prvoga nadbiskupa vrhbosanskog, 1843.-1918.*, Vrhovna uprava Družbe sestara Služavki Malog Isusa, Zagreb, 1996.
4. Paradžik, Anto: *Dr. Josip Stadler – prvi vrhbosanski nadbiskup*, Nadbiskupijski Ordinarijat Vrhbosanski, Sarajevo, 1968.
5. Piljić, s. M. Marina (prir.): *Izreke sluge Božjega Josipa Stadlera za Apostolat molitve Srcu Isusovu i Malom Isusu*, Sestre Služavke Malog Isusa, Provincija Bezgrješnog začeća B. D. M., Sarajevo, 2004.

6. Lučić, s. M. Admirata: Karitas kao konkretna ljubav, Stadlerova ljubav prema čovjeku, u *Josip Stadler: Prilozi za proučavanje duhovnog lika prvog vrhbosanskog nadbiskupa*, Sarajevo, 1989.
7. *Spomenica vrhbosanska 1882. – 1932.*, Akademija Regina apostolorum uz suradnju odličnih hrvatskih pisaca, Sarajevo, 1932.

